

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 1019201422
Dátum vydania rozhodnutia: 27.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1019201422.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): W. M., nar. XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Afganskej islamskej republiky, naposledy bytom M., C., J., zastúpeného Liga za ľudské práva, občianske združenie, Baštova 5, Bratislava, proti žalovanému: Mobilná jednotka Poliacajného zboru Banská Bystrica, Sládkovičova 25, Banská Bystrica, v konaní o správnej žalobe zo dňa 21.10.2019 o prepustenie zo zaistenia na základe rozhodnutiu žalovaného č. p.: PPZ-HCP-BB4-60-022/2017-AV zo dňa 10.07.2019, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/82/2019-53 zo dňa 30. októbra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. p.: PPZ-HCP-BB4-60-022/2017-AV zo dňa 10.07.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) na účel výkonu administratívneho vyhostenia na základe vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Sťažovateľa podľa § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z. zaistil na čas nevyhnutne potrebný, najdlhšie však do 10.01.2020 a v zmysle § 88 ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z. ho umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Dňa 21.10.2019 bola Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) doručená žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia, ktorou sa sťažovateľ domáhal svojho prepustenia zo zaistenia. Žaloba bola zaevidovaná na krajskom súde pod sp. zn: 4Sa/82/2019. Krajský súd uznesením č. k. 4Sa/82/2019-53

zo dňa 30. októbra 2019 konanie zastavil z dôvodu uvedeného v ustanovení § 98 písm. g) zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd poukázal na skutočnosť, že v čase rozhodovania o podanej žalobe zaistenie sťažovateľa na základe rozhodnutia žalovaného č. p.: PPZ-HCP-BB4-60-022/2017-AV zo dňa 10.07.2019 sa toto zaistenie sťažovateľa už nerealizovalo (bez ohľadu na skutočnosť, že dňom 24.10.2019 bol sťažovateľ zaistený z iného dôvodu na základe iného správneho orgánu ako žalovaného) rozhodnutia. Preto krajský súd dospel k presvedčeniu, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o podanej žalobe a konanie zastavil podľa § 98 písm. g) S.s.p.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

4. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g/ a f /) S.s.p., t. j. nesprávnym procesným postupom znemožnil krajský súd účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- pri tak závažnom zásahu do základného ľudského práva ako je pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa mal krajský súd o veci rozhodnúť meritórne,
- počas pobytu sťažovateľa v ÚPZ Medveďov dňa 30.07.2019 podal sťažovateľ žiadosť o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany, dňa 24.10.2019 vydal Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov nové rozhodnutie o zaistení č. PPZ-HCP-ME-114-005/2019-U,
- na pojednávaní pred krajským súdom bolo právnej zástupkyni umožnené sa vyjadriť ku skutočnosti, či na podanej žalobe trvá, avšak bez umožnenia predniesť zmenu žalobného návrhu s prípadnou argumentáciou ku konaniu správnych orgánov, ktoré sťažovateľ označil za šikanózne,
- podľa sťažovateľa nastal dôvod na jeho prepustenie podľa § 90 ods. 2 písm. b/ bod 1 zák. č. 404/2011 Z.z.“ vzhľadom na to, že účel zaistenia zanikol až do doby vydania nového rozhodnutia o zaistení,
- krajský súd svojím postupom vylúčil z preskúmania zákonnosti zaistenie trvajúceho 30 dní, kedy sťažovateľ nebol zo zaistenia prepustený, i keď účel zaistenia preukázateľne odpadol,

6. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa uviedol, že sťažovateľ bol dňa 09.12.2019 prepustený zo zaistenia v zmysle § 90 ods.2 písm. b/ bod 2 zák. č. 404/2011 Z.z. a dňa 09.12.2019 bol umiestnený v Záchytnom tábore v Humennom. Do podania uvedeného vyjadrenia Migračný úrad o žiadosti sťažovateľa o udelenie azylu nerozhodol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

8. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

9. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bolo uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/82/2019-53 zo dňa 30. októbra 2019, ktorým bolo zastavené konanie o žalobe podanej dňa 21.10.2019 podľa § 98 písm. g) S.s.p. a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal uznesenie krajského

súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

Podľa § 221 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

Podľa § 221 ods. 2 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

10. Účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. je primárne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia a dosiahnutie následného prepustenia zadržaného žalobcu, resp. určenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia za nezákonné, ak žalobca bol prepustený zo zaistenia.

11. Účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 2 S.s.p. je žalobcovi poskytnúť ochranu aj pre prípad, že samotné rozhodnutie o zaistení bolo síce súladné so zákonom, avšak následné trvanie zaistenia prestalo byť zákonné. K takejto situácii môže prísť podľa kasačného súdu napríklad vtedy, ak žalobca zostal v zaistení aj potom, čo uplynula lehota na jeho zaistenie, resp. uplynula lehota predĺženia zaistenia, prípadne po uplynutí maximálnych lehôt vyplývajúcich z § 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z., ale aj skôr, ak zaistenie už nemožno vyhodnotiť ako nevyhnutne potrebné.

12. Z vyššie citovanej právnej úpravy je nepochybné, že v prípade ak správny súd koná o správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 S.s.p. môže podľa povahy veci rozhodnúť štyrmi spôsobmi. Prvým je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a nariadenie bezodkladného prepustenia žalobcu zo zaistenia. Druhým spôsobom rozhodnutia je priame nahradenie preskúmaného rozhodnutia rozhodnutím správneho súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Tretím spôsobom je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie bez nariadenia bezodkladného prepustenia. Štvrtým spôsobom je určenie nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, ak žalobca bol po vykonanom zaistení ale ešte pred rozhodnutím správneho súdu zo zaistenia prepustený.

13. Možno teda konštatovať, že zákonodarca kládol dôraz na preskúmanie rozhodnutí vo veciach zaistenia a konštatovanie ich nezákonnosti aj po prípadnom prepustení žalobcu zo zaistenia. Aj keď je zjavné, že primárnym cieľom žalobcu v takomto konaní je nariadenie prepustenia, v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. sa žalobca domáha aj zrušenia rozhodnutia vo veciach zaistenia.

14. Napokon z porovnania ustanovení § 221 ods. 1 a ods. 2 S.s.p., podľa ktorého sa žalobca „môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu“, vyplýva rozdiel v tom, čoho sa žalobca môže domáhať.

15. Z obsahu správnej žaloby, ktorú je s odkazom na ust. § 206 ods. 3 S.s.p. nutné posudzovať neformálne, vyplýva, že sťažovateľ sa v danom prípade nedomáhal zrušenia preskúmaného rozhodnutia, ale prepustenia zo zaistenia. Ani pri neformálnom posudzovaní správnej žaloby, však nie je možné podľa kasačného súdu nahradiť vôľu žalobcu vyjadrenú v správnej žalobe a jeho záujem o prepustenie zo zaistenia vyjadrenú konkrétnym požadovaným výrokom, inou (ďalšou formou rozhodnutia), konkrétne preskúmaním zákonnosti takéhoto rozhodnutia, pokiaľ takáto požiadavka nevyplýva priamo zo správnej žaloby.

16. Je nepochybné, že sťažovateľ podal správnu žalobu podľa § 221 ods. 2 S.s.p. Správna žaloba bola doručená krajskému súdu dňa 21.10.2019. Krajský súd o žalobe rozhodoval dňa 30.10.2019. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 30.10.2019 vyplýva, že krajský súd sa pred otvorením pojednávania opýtal právnej zástupkyne žalobcu/sťažovateľa, či na podanej žalobe trvá, nakoľko zástupkyňa žalobcu/sťažovateľa doručila dňa 28.10.2019 súdu rozhodnutie o zaistení žalobcu/sťažovateľa vydané Útvaram policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov č. PPZ-HCP-ME-114-005/2019-U z 24.10.2019 z ktorého výroku je zrejmé, že žalobca/sťažovateľ bol dňom 24.10.2019 zaistený podľa §

88a ods. 1 písm. a/ zák. č. 404/2011 Z.z. Na položenú otázku poverená pracovníčka zástupcu žalobcu/sťažovateľa uviedla, že na podanej žalobe trvá.

17. Na základe uvedeného bolo zrejmé, že sťažovateľ sa domáhal podanou žalobou svojho prepustenia zo zaistenia, k zaisteniu ktorého došlo na základe rozhodnutia č. p.: PPZ-HCP-BB4-60-022/2017-AV zo dňa 10.07.2019 podľa § 88 ods. 1 písm. b/ „zák. č. 404/2011 Z.z.“ na účel výkonu administratívneho vyhostenia.

18. Na tejto žalobe zotrval žalobca/sťažovateľ aj po otázke, ktorú mu krajský súd pred otvorením pojednávania položil, pričom zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 30.10.2019 nevyplýva, že by zástupca žalobcu/sťažovateľa požiadal o zmenu žaloby, a táto mu nebola umožnená, ako tvrdí zástupkyňa sťažovateľa v podanej kasačnej sťažnosti.

19. Preto kasačnú námietku sťažovateľa, že na pojednávaní pred krajským súdom nebolo právnej zástupkyňi umožnené predniesť zmenu žalobného návrhu s prípadnou argumentáciou ku konaniu správnych orgánov, ktoré sťažovateľ označil za šikanózne, vyhodnotil kasačný súd za nedôvodnú. Pokiaľ totiž, samotná zástupkyňa sťažovateľa krajskému súdu predložila dňa 28.10.2019 rozhodnutie o zaistení sťažovateľa č. PPZ-HCP-ME-114-005/2019-U z 24.10.2019, z ktorého výroku je zrejmé, že žalobca /sťažovateľ bol dňom 24.10.2019 zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. a/ zák. č. 404/2011 Z.z., mala možnosť prípadnú zmenu žaloby iniciovať už pri predložení takéhoto rozhodnutia, čo však neučinila. Prípadnú zmenu žaloby nemodifikovala dokonca ani v kasačnej sťažnosti.

20. Kasačnú námietku sťažovateľa, že krajský súd mal o veci rozhodnúť meritórne, kasačný súd vyhodnotil za nedôvodnú, pretože žalobca/sťažovateľ takémuto rozhodnutiu - preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia o jeho zaistení zabránil sám, pretože nepodal správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 S.s.p., ale podal žalobu o prepustenie zo zaistenia, na ktorej zotrval aj po položenej otázke zo strany krajského súdu. Pozornosti kasačného súdu neuniklo, že zastupovaním sťažovateľa v konaní pred krajským súdom, rovnako tak pred kasačným súdom bola na základe plnej moci žalobcu/sťažovateľa na to splnomocnená zástupkyňa občianskeho združenia - Ligy za ľudské práva, ktoré sa špecializuje okrem iného na prípady zaistenia cudzincov.

21. Kasačný súd na základe vyššie uvedených dôvodov preto uzavrel, že pokiaľ krajský súd zastavil konanie o podanej žalobe o prepustenie zo zaistenia podľa § 98 písm. g) S.s.p. rozhodol vecne správne a námietky sťažovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia o zastavení konania. Bolo totiž nepochybné, že v čase rozhodovania krajského súdu (dňa 30.10.2019) o podanej žalobe, zaistenie sťažovateľa bolo realizované na základe rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-ME-114-005/2019-U z 24.10.2019 z ktorého výroku je zrejmé, že žalobca/sťažovateľ bol dňom 24.10.2019 zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. a/ zák. č. 404/2011 Z.z. Preto pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o podanej žalobe a konanie zastavil podľa § 98 písm. g) S.s.p., s jeho záverom sa kasačný súd stotožnil a námietkam sťažovateľa nevyhovel.

22. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v konaní pred krajským súdom boli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 99 písm. g) S.s.p. a preto, kasačnú sťažnosť proti jeho rozhodnutiu zamietol ako nedôvodnú § 461 ods. 1 v S.s.p.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.